

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 48 K. Letno 576 K
Inozemstvo:
Mesečno 68 K. Letno 816 K.
Oglaš: enostopna mm vrsta za
enkrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIJA

Uredništvo:
Volfova ulica 1/A. Telefon 380.
Uprava:
Ulica 8. Telefon 44.
Vseučeliški knjižnici
v Ljubljani.

Dr. Ninčič -- zunanji minister?

Beograd, 3. januarja. (Izv.) Kandidatur dr. Mončila Ninčiča za ministra zunanjih poslov so demokrati sprejeli zelo hladno, v prvi vrsti radi tega, ker bi demokratski klub rad dobil to listino zase. Sicer pa tudi med radikali samimi ni preveč simpatij za dr. Ninčiča, ker zelo dvomijo v njegove sposobnosti za to tako odgovorno in kočljivo mesto. — Muslimanski klub vztraja še nadalje na svoji zahtevi ustanovitvi parlamen-

tarnega odbora za zunanje stvari. Pravijo, da je treba za ta resort uvesti prav strogo kontrolo. (S tem se popolnoma strinjamo. Op. ured.) Samostojna kmečka stranka zastopa popolnoma isto stališče. Dem. klub bo na prihodnji seji zavzel svoje stališče v tem vprašanju. Kakor vse kaže, so demokrati istih misli kakor samostojna kmečka stranka in muslimani.

Novi vojni minister.

Beograd, 3. jan. (Izv.) Danes opoldne je bil ministrski predsednik Pašić na dvoru, kjer je kralju predložil v podpis ukaz o imenovanju ge-

nerala Vasića za ministra vojne in mornarice. General Vasić bo najbrže že jutri dopoldne prisegel.

Bolgarija proti zmanjšanju svoje vojske

Beograd, 3. jan. (Izv.) Današnja »Politika« javlja iz Sofije: Vsled sklepa veleposlaniške konference, da se ima v misli mirovne pogodbe zmanjšati število bolgarske vojske in

da se ima to znižanje izvršiti do 5. t. m. je v sofijskih krogih prišlo do velike krize. Ni izključeno, da pride vsled tega do kakega novega političnega preobrata.

Ločitev cerkve od države na Češkem.

Praga, 2. jan. »Prager Tagblatt« poroča: Kot začetek akcije za ločitev cerkve od države se pripravlja v našem ministrstvu zakon, po katerem se ustanove samostojne cer-

kvene občine. Kot vzgled bodo služile judovske verske občine. Končno se pripravlja zakon, ki predvideva uporabljanje cerkev po takozvani simultani cerkvi.

FRANCOZI O ODNOSU IZ ČESKO-SLOVAŠKE IN JUGOSLAVIJE DO AVSTRIJE.

Pariz, 3. jan. »Temps« se bavi v daljšem članku o pogajanjih med Avstrijo in Českoslovaško in označuje kot posebno zaslugo odgovornih avstrijskih državnikov, da skušajo uvesti s svojimi sosedi prijateljske odnose, ki bodo v bodočnosti koristili vsem državam. List meni, da bo Jugoslavija s tem, da je imenovala Popovića za poslanika na Dunaju, sledila vzgledu Českoslovaške in je sklenila podobno pogodbo z Avstrijo.

KAKA VPRAŠANJA NAJ SE REŠUJE ZVEZA NARODOV?

Pariz, 3. jan. Nasproti dosedanjim vestem se bo jugoslovensko-italijansko vprašanje predložilo prekone zvezl narodov, ne pa vrhovnemu svetu.

MEDNARODNA ŽELEZNIŠKA KONFERENCA.

Beograd, 3. jan. V prometnem ministrstvu so se določili delegati, ki bodo dne 10. t. m. odgovorili v Nizzo, da prisostvujejo mednarodni železniški konferenci, ki bo dne 16. t. m.

ANTANTNE ČETE IZ MADŽARSKÉ V GORNJO ŠLEZIJU.

Budimpešta, 3. jan. Madžarski dopisni urad poroča iz Sopronja: Za ljudsko glasovanje v Sopronju odpisane čete so se danes dopoldne s tremi vlaki odpeljale v Gorenjo Šlezijo.

RAZPUST ANGLEŠKEGA PARLAMENTA.

Pariz, 3. jan. »Matin« javlja iz Londona: Ministrski predsednik Lloyd George bo takoj po svojem povratku iz Cannese kralju nasvetoval, naj razpusti parlament pred 30. januarjem. Obenem bo naznanil ustanovitev nove nacionalne stranke.

RATIFIKACIJA WASHINGTONSKE KONFERENCE DELA.

Beograd, 3. jan. V ministrstvu za ocijalno politiko se pripravlja nov zakonski načrt o ratifikaciji washingtonske konference dela.

ZITA ODPOTUJE VSEENO V SVICO.

Lizbona, 3. jan. Bivša cesarica Zita odpotuje jutri iz Funchala v Svico.

POTOVANJE MASARYKA V PARIZ.

Praga, 3. jan. »Tribuna« piše, da se bo posvetovalo o potovanju predsednika Masaryka v Pariz po povratku ministrskega predsednika dr. Beneša iz Karpatske Rusije, ki se bo menda udeležil potovanja. Kakor doznava list, je predsednik pretekli četrtek prejel povabilo predsednika francoske republike.

MADŽARSKI POSLANIK V WASHINGTONU.

Budimpešta, 2. jan. Drž. upravnik je na predlog zunanjega ministra ime-

noval kraljevega komornika grofa Ladislava Szechenyja za izrednega poslanika in pooblaščenega ministra ter mu poveril ustanovitev in izvajanje vodstva kraljevega vladarskega poslanstva v Washingtonu.

AVSTRIJSKO POSLANISTVO V WASHINGTONU.

Dunaj, 3. jan. »Politische Korrespondenz« javlja: Odpravnik ad interim avstrijskega poslanstva v Washingtonu, legacijski svetnik Prochnik je te dni državnemu tajniku Zedinjenih držav izročil svo poverilnico. Poslanstvo v Washingtonu je pričelo poslovati.

NEMIRI V BELFASTU.

Pariz, 3. jan. »Journal« poroča iz Londona: V Belfastu so bili včeraj posebno veliki nemiri, pri katerih so dve osebi ubili, štiri pa ranili.

VIHAR NA DUNAJU.

Dunaj, 2. jan. Od včeraj ponoči divja na Dunaju močan vihar, ki je včasih narastel do orkana. Več hiš je poškodovanih. Mnogo električnih napeljav je pretrganih. Tudi nekaj oseb je bilo ranjenih.

STAVKA ŽELEZNIČARJEV V NEMČIJI KONČANA.

Berlin, 2. jan. Kljub sporazumu, ki se je dosegel z železničarji, v katerem se strokovne organizacije obvezujejo, takoj vzpostaviti promet na železnicah, se položaj ni znatno izpremenil. To se spravlja v zvezo z močno agitacijo od levoradikalne, zlasti komunistične strani. Komunisti trdijo, da so bili železničarji s tem sporazumom izdani in prodani. Vsled te agitacije ovirajo železničarji vzpostavitev prometa. Včeraj in danes je bilo mnogo ovir v lokalnem prometu, dočim so se mogli ostali vlaki odpeljati po voznem redu. Blagovni promet počiva še skoraj popolnoma. Odpeljalo se je samo nekaj vojaških in premogovnih vlakov. Berlinsko prometno vodstvo upa, da se more računati s tem, da se danes popoldne ali jutri zjutraj prometni položaj izboljša. Tudi v Kölnu so železničarji prišli na delo le v malem številu, tako da se tudi tam vrši promet v zmanjšanem obsegu. Do obžalovanj vrednih izgrediv je prišlo v soboto ponoči Berlinu na kolodvoru Westend in na blagovnem kolodvoru v Spandau, kjer so stavkovalci poizkušali odstraniti s silo delavoljne. Policija je morala vzpostaviti red.

Priporočamo Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani. Marijin trg 8. Hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun obrestuje po 4 in pol odstotka; hranilne vloge z odpovednim rokom na po dogovor.

AVDIJENCA DIPLOMATOV.

Beograd, 3. jan. (Izv.) Danes dopoldne je ministrski predsednik kot zunanji minister sprejel našega novega vojnega atašeja v Rimu, polkovnika Jurišića, potem pa angleškega poslanika Younga.

PRISEGA NOVEGA MINISTRA VER.

Beograd, 3. jan. (Izv.) Danes dopoldne je kralj sprejel novega ministra ver dr. Krstelja, ki je prisegel.

OSTAVKA POMOČNIKA MINISTRA SAOBRAČAJA?

Beograd, 3. januarja. (Izv.) Pomočnik ministra saobračaja namerava podati ostavko. Izjavil je, da ne mara nositi odgovornosti za to, da se je promet v naši kraljevini poslednje dni tako zelo poslabšal, da se bo na nekaterih progah moral začasno ustaviti promet, ker lokomotive nimajo dovolj premoga.

IZGUBA DNEVNIC MALOMARNIH POSLANCEV.

Beograd, 3. jan. (Izv.) Predsednik skupščine dr. Ribar je odredil, da se ugotovi, kateri poslanci niso prisostvovali glasovanju o proračunskih dvanajstih. Ti poslanci se kaznujejo z odtegnitvijo ene dnevnice.

NAMESTNIK DEMETROVIĆ ZAKRAT OSTANE.

Beograd, 3. jan. (Izv.) Tekom včerajšnjega dne je hrvatski namestnik Demetrović posetil razna ministrstva v zadevah, ki se tičejo Hrvatske in Slavonije. Kakor izgleda, ostane gospod Demetrović zaenkrat še na svojem mestu, ker notranji minister za sedaj nima druge priprave osebe. — Doznava se, da bodo na Hrvatskem ukinjena dosedanja poverjenstva. Na mesto poverjenikov pridejo načelniki oddelkov. (V Sloveniji se je to že zdavnaj zgodilo! Op. ured.)

NOVI ZAGREŠKI ŽUPAN.

Zagreb, 3. januarja. (Izv.) Seja mestnega sveta se ni sklicala, kakor se je pričakovalo. Na prihodnji seji se ima namreč voliti novi župan. V klubih hrvatskega bloka nameravajo za to mesto kandidirati dr. Srkulja, ker nekateri člani bloka nimajo zapužanja v dosedanjega kandidata Heinza.

ZENAČENJE DRAGINJSKIH DOKLADOV MONOPOLSKIH DELAVCEV.

Beograd, 3. jan. Uprava državnih monopolov je sklenila, da se vsem monopolskim delavcem v državi zenačijo draginjske doklade.

RAZPRAVA O POSLOVNOSTI IN O TAJNISKIH PLAČAH.

Beograd, 3. januarja. Danes dopoldne je odbor za poslovnik razpravljao o nadaljnjih točkah poslovnika za zakonodajno skupščino. Na dnevnem redu so bile odredbe, ki regulirajo vprašanje skupšinskih odborov, kakor n. pr. odbora za prošnje in pritožbe, verifikacijski, imunitetni in finančni odbor. Radikali, posebno dr. Marković so se sklicevali na običaj angleškega parlamenta in zahtevali, da se favorizira večina, tako da dobi polovico plus dva člana od celokupnega števila članov odbora. Dr. Markovića so podpirali tudi drugi člani radikalnega kluba. Temu predlogu so se protivili delegati drugih strank, ki so stali na stališču, da se mora v novi poslovnik sprejeti načelo preporečjalnega sistema, in ker so ostali pri svojem mnenju, se je to vprašanje odgodilo, da se razpravlja po pravoslavnih praznikih s tem, da se je za beležilo v zapisniku, da je bila večina od bora za preporečjalni sistem pri volitvah v odbor. Radikali so zahtevali, da bi njihov predlog obveljal vsaj za verifikacijski odbor. — Potem je odbor razpravljao o predsedništvu zakonodajne skupščine. Odbor se je strinjal v tem, da naj ima zakonodajna skupščina po novem poslovniku dva podpredsednika, ne pa tri kakor do sedaj. Plača za podpredsednika se je določila na 1500 D mesečno razen poslaniških dnevnice. Glede tajnikov se je sklenilo, da se njihovo število zmanjša od devet na štiri s plačo 1200 D mesečno razen dnevnice. Glede plače predsednika so zahtevali demokrati, da naj se zenači s plačo ministrskega predsednika in sicer naj znaša 9000 D mesečno. Zemljoradniki so zahtevali, da naj ostane ta avota neizpremenjena, radikali na-

Demokracija.

Pri nas povdarjamo pri vsaki pravi in nepravi politiki, da smo demokrati in demokracija država. Ta trditev pa stoji v ostrem nasprotju z dejstvi, zato je treba pogledati tej stvari enkrat do dna.

Pojem demokracije vsebuje, da so vsi državljani popolnoma enakopravni in enakovredni, dokler izpolnjujejo svoje državljanske dolžnosti in da se tega tudi zavedajo. Brezdvomno je ta pojem plod materialistične filozofije, ki vse mehanizira in reducira na primitivne sheme. Demokracija v idealnem smislu do danes ni nikjer izpeljana — in demokracija še ni pokazala, kaj pomeni kulturno: to pa bo v zgodovini njen kriterij.

Kako se odraža naša država v ogledalu te idealne demokracije? Ali je demokracija vlada — in če ni, ali so državljani demokratični, da občutijo nedemokracijsko vlado in se tudi sicer ravna po principih demokracije — ne zato, ker bi hoteli biti demokratični, ampak ker so in jim je demokracizem v krvi?

O vladi in njenem demokracizmu bi bilo odveč zgubljati besed. Slovita »Obznana« in razni drugi izjemni zakoni so le prežalostne priče, ki jih ne prekrili noben zolizem in nobena rabulistika.

Pa pogledmo državljane. Ali se zavedajo, da so vsi enakopravni in enakovredni? Tisti, katerih stranke so na vladi — kar pomeni pri nas pri vladnih jastih — se ne sramujejo metati v obraz opoziciji, da je destruktivna, protidržavna — in vse to samo zavoljo tega, da se obdrže na vladi. Kaj jih briga, če bi končno opoziciji res omrznili državo, ki pozna gospode in helote? Ali je bil to duh demokracije, ki je navdihnil v tajni uri te gospode in jim rekel: ti in samo ti si državotvoren in patrijot! Na svetu je demokracija država, kjer ima vodja opozicije isto plačo kot ministrski predsednik; kar pomeni, da je opozicija ravno toliko vredna kot vsakokratna vlada. Pa ta država seveda se ne imenuje Jugoslavija. Torej ne samo vlada, ampak tudi mnogo mnogo državljanov je pri nas, ki istovetijo pojem demokracije s pojmom — plutokracije! In če pri nas opozicija hladnokrvno prenaša provokacije plutokratov, je to znamenje, da je vsaj ona demokracija — torej večina!

Ta provokacija prehaja pri nas na eni strani v podlo denunciranje in na drugi v ogaben bizantinizem. Žalostna slika tega je bilo zadnje kraljevo bivanje v Sloveniji. Kralja so pozdravljali pripadniki vseh strank, ker če je kralj, ni kralj niti vladajočih niti opozicije — ampak vseh! In vendar: kako je hotela klika sama vzeti kralja v svojo sredo, zraven pa sikala z denuncijacijami na tiste, ki jih je hotel in vedel odinila! To je demokracizem in sicer državotvoren demokracizem! Da, kliki se je izpolnila stoletna, najbolj goreča želja: senči se v milosti, po kateri je hrepnela toliko desetletij, a je navzlic vsemu ni mogla doseči, ker je bila v manjšini, kot je danes! Niti bobneči naslovi, kakor: »V žaru cesarske milosti«, ji nekdaj niso mogli pomagati — a danes je srečna in denuncira!

To je naša demokracija. Tista namreč, ki bi rada nosila tudi trak — a si ga ne upa in najprej na dolgo prepisuje Kniggeja, da se opraviči. Da, da, resničen demokrat lahko nosi trak, in ker ve, da ga lahko, ne bo najprej iskal opravičila, ampak bo trak oblekel in basta! Državotvorno demokracijo pa je pri nas sumljivo podobno judovskim parvenijem, ki so po milosti konjunktore nenadno zamenjali krošnjo z avtomobilom.

so predlagali, da naj dobi predsednik razen dnevnice mesečno po 6000 D. Ker se odbor ni mogel zediniti, se je razprava o tem odgodila na jutri dopoldne.

KOLONIZIRANI DOBROVOLJCI.

Beograd, 3. jan. V ministrstvu za agrarno reformo se bo izdala celokupna statistika koloniziranih dobrovoljcev v državi.

NAČRT ZAKONA O RIBOLOVU.

Beograd, 3. jan. Ministrstvo za poljedelstvo in vode je poslalo vsem ribiškim združenjem načrt zakona o ribolovu, da ga proučijo.

PREHRANA PASIVNIH KRAJEV.

Beograd, 3. jan. Ministrstvo za socialno politiko je izdelalo nov pravilnik o aprovizaciji pasivnih krajev.

UKINJENJE ODPLAČEVANJA NEMŠKE VOJNE ODSKODNINE IN NATURA?

Zagreb, 3. januarja. (Izv.) »Tribuna« javlja iz Beograda, da so Nemci izjavili, da nam ne bodo več odplačevali vojne odškodnine v naravi, ker smo prodali zadnji kontingent živine, ki nam ga je poslala Nemčija. Da ne bi Nemčija tudi drugim zainteresiranim državam odpovedala dajatve in natura, je reparacijska komisija sedaj zahtevala od jugoslovanske vlade, da povrne kupcem aro in da razveljavi klenjeno kupčijo.

TATJANIN DAN.

Kolo jugoslovenskih sester je drage volje prevzelo pokroviteljstvo nad prireditvijo ruskega Tatjaninega dne, ki bo 25. januarja. Prireditve (potujoči koncerti), se bo vršila istočasno v kavarni Union, Zvezda in Evropa ter v restavracijskih prostorih Uniona. Program se bo vršil v gornjih in spodnjih prostorih Narodnega doma ter bo nudil našemu občinstvu nekaj povsem novega, pristno ruskega. Opozorjamo ljudi na deželi, da se lahko pripeljejo in odpeljejo z vlaki, ker bo trajala prireditve od 2. popoldne dalje.

Fransja Tavčarjeva, načelnica.

+ Dobava zabojev. Uprava državnih monopolov v Beogradu razpisuje na dan 18. januarja 1922 ob 11. uri dopoldne v pisarni upravnika državnih monopolov v Beogradu ofertalno licitacijo glede dobave 57.600 zabojev. Pogoji so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

+ Dobava železnih cev. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši dne 13. februarja 1922 pismena ofertalna licitacija glede dobave železnih cev. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

+ Dobava zadnjega prediva. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši dne 17. februarja 1922 pismena ofertalna licitacija glede dobave 60.000 kg zadnjega prediva. Predmetni oglas je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

+ Dobava prediva za ležišča. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši dne 6. marca 1922 pismena ofertalna licitacija glede dobave 20.000 kg bombažnega prediva na ležišča. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Borzna poročila.

Zagreb, 3. jan. Devize: Berlin 149 —150, Italija 1178—1180, London 1160—1165, Newyork 275.50—280, Pariz 2250—2300, Praga 415—425, Svica 5325—0, Dunaj 4.60—4.70, Bukarešta 215—220, Budimpešta 45.50—45.75. Valute: Dolar 273.50—277.50, c. rublji 20—28, napoleonor 950—970, nem. marke 0—165, ram. lej 217—220, ital. lire 1170—1175. Beograd, 3. jan. Valute: Marke 31.35, lej 45.50, avstr. krone 1.45. Devize: London 287.80, Pariz 560, Newyork 60.50, Milan 298.75, Praga 103.60, Berlin 37.90, Dunaj 1.10, Svica 48.60.

Znaki predstojećega hrvatsko-srpskega sporazuma.

Beograđski »Balkan« prinaša na prvem mestu članek svojega dopisnika iz Zagreba, ki je posetil St. Radića in se z njim razgovarjal o njegovem končnem političnem programu. Članek je važan vsled tega, ker vsebuje dobesedne izjave voditelja Hrvatskega bloka o vprašanju, ki ga je nedavno v enem uvodnem članku sprožil Stojan Protić. Poslednji je bil zaključil svoj uvodnik o vprašanju revizije ustave in sporazuma s Hrvati na ta način, da je predvideval za slučaj neresenega notranjepolitičnega problema možnost amputacije. Vodja Hrvatskega bloka je drugačnega mnenja in je optimističen ter pravi, da bo do sporazuma došlo, ker je ustavni razdor med Hrvati, Srbi in Slovenci notranja družinska zadeva naše države. Rekel je doslovno: »Bog obvari. Tako je menil g. Protić, ko je bil pri meni. Tako mi je včeraj govoril g. Trumbić, ki me je zaklinjal, da grem v Beograd in me rotil, da moje stališče vodim državno razpadu. Ta strah ni upravičen. Mi smo lahko v zajednici, toda vsak naj ve, kaj je njegovega in da njegova individualnost ne bo oškodovana. Bolje je, da se sporazumemo, nego da se eden drugemu vsiljujemo.« — Glede na bližnje volitve in taktiko Hrvatskega bloka je izjavil Radić sledeče: »Čujte me dobro, predvsem je potrebno, da se sporazumemo tiho brez prepira kot bratje. Ko postane sporazum izvršeno dejanje, tedaj bom prišel s svojimi v Beograd, da javno manifestiramo slogu in pomirjenju. Kajti Beograd naj bo predvsem zborovalno mesto za manifestiranje bratske ljubezni.«

Izgleda, da se poslednji uvodnik zagrebškega »Obzora« obrača baš na navedeno Radićevo izjavo, ko piše o bodočih volitvah nastopno: »Bodoči volitev ne zamišljamo na ta način, da bi bile nekaka propaganda za politiko Hrvatskega bloka, temveč upamo, da bo sporazum med Hrvati in Srbi do tedaj dovršen stvar in da se bo od volilcev zahtevalo samo odobrenje tega sporazuma.

Jasno je, da bi vodja Hrvatskega bloka in tudi njegovi publicisti ne pisali v tem pravcu o predstojećih političnih dogodkih, o bližnjih skupščinskih volitvah in o ustavnem in revizijskem vprašanju, ako bi se ne pripravliali za kulisami senzacionalni politični dogodki.

Za ravnotežje našega gospodarstva.

Izvlaček iz govora nar. posl. Iv. Deržića v debati o dvanaestinih v narodni skupščini dne 29. dec. 1921. Svoječe je vlada sveto zadrževala, da hoče po sprejetju ustave najprej skrbeti za to, da se urede državne finance in da se sprejme budžet. Pričakovali smo, da bo vladna večina, katere je izglasovala Vidovdanske ustavo, toliko poštena, da bo to obljubo tudi izpolnila in da se bo pred zadnjim decembrom 1921 izglasoval celokupni budžet za bodoče leto. — Dne 20. oktobra bi morala imeti po ustavi skupščina prvo sejo. Razpravljati bi se moralo o državnem proračunu za bodoče leto. Narodna skupščina se je sestala, a se je zopet raz-

šla. — Doživeli smo latentno vladno krizo, ki je onemogočala vsako redno parlamentarno delo.

Narodna skupščina je s strani vlade postavljena pred dejstvo, da tekem dveh dni izglasuje dvanaestina za dva meseca, da ne nastopi v naši državi z novim letom ekslekt stanje. Vladne stranke so sklenile, da ne govorijo v debati o dvanaestinih ter so prepustile celi dogovor poročevalcu in ministru financ.

Opozicijski poslanci so izjavili, da je finančni odbor priznal, da je slabo finančno stanje v naši državi zakrivila popolna administrativna anarhija, ki vlada v vseh resorih. Gospod poročevalec je našteval milijone, kateri se bodo v januarju in februarju prihranili. Poleg tega je finančni odbor povdaril, da ni ravnotežja v našem narodnem gospodarstvu in da je mogoče zmanjšati deficit le na ta način, da se zniža stanje vojske in odpušči večje število uradništva.

Stanje naše stalne vojske je tako veliko, da ga naš narod ne more prenesti. Razum tega je gospodarstvo v tej vojski tako, da se deficit dnevno veča. Vojni minister — general se brani vsake kontrole od strani narodne skupščine. Priznam, da je vojska potrebna in da mora obstajati tako dolgo, dokler se vzdržuje v neprijateljskih odnosih. Ravnotako pa je potrebno, da je vojska rekako spajajoče sredstvo vseh treh plemen. Nikakor pa ne sme dajati uprava vojske y... za separatizem in protidržavne akcije. Na žalost se pa vsled slabega gospodarstva zadnja dva meseca opaža v vojski protidržavna agitacija in širjenje separatizma.

Za časa Karlove invazije na Madžarskem je vlada odredila delno mobilizacijo. Mobilizacija je vzbudila veliko nevolje vsled neprimernosti raznih mobilizacijskih ukrepov. Vlada se je svojčas postavila na stališče, da se srbski vojaški zakon razširi na celo državo. Priznam, da je bilo to potrebno, a ravno tako je bilo potrebno, da se oni predpisi, ki v prečanskih krajih niso izvedljivi, prilagodijo pokrajinskim razmeram. To pa se ni zgodilo. Pozvanim k vojakom je bilo zapovedano, da morajo prinesiti s seboj za 5 dni hrane. Ko so prišli v Ljubljano, Maribor in Celje, niso dobili ne stanovanj in ne hrane, ter jim je bilo po pet dni prestat v mrazu in snegu. Vpoklicance so žandarji gonili domov in od doma zopet nazaj v Maribor, Ljubljano in Celje. Danes noče biti nihče kriv pomankljivosti, ki bi se nikdar ne smele zgoditi.

Ukazano je bilo tudi, da pošljejo posestniki primerno število konj in vozil vojaškim oblastem. Dogodili pa so se slučajji, da so stali konji po šest dni zunaj na snegu in da so potem dobili kmetje nazaj pokvarjene vozove in brez opreme. — Političnim oblastim predloženi predlogi za odškodnino so bili odbiti. Tako n. pr. so utrpeli kmetje samo v brežiškem okraju preko pol milijona kron vsled slabega gospodarjenja s konji in vozili. Patrijotizem našega kmeta se ne sme tako poplačevati. Država je dolžna, da popravi te krivice. Ravnotako je skrajno krivično, da se danes preganja one vojake, ki se niso odzvali mobilizacijskemu poklicu samo vsled tega, ker so vsled časopisnih

vesti živeli v dobri veri, da jim ni treba k vojakom. Vladni časopisi so v svojih komunikacijah poročali, da se posamezni letniki odpušče jutri ali pojutrišnjem. Ko so kmečki in delavski sinovi begali po več dni po raznih mobilizacijskih centrih, so se vrnili domov, ker so mislili, da so vsled časopisnih izjav prosti vojašine. — Danes se pa te ljudi preganja in ljudstvo po nepotrebnem razburja.

Zal mi je, da moramo v zbornici grajati vojaške ukrepe. Zal tem bolj, ker sem prepričan, da je vojska potrebna v varstvo naše domovine.

Zmanjšanje našega kadra je neobhodno potrebno. Če se trdi, da

imamo okroglo 25.000 vojakov preveč in da to obtežuje samo za 250 milijonov dinarjev naše narodno gospodarstvo, trdim, da te številke niso točne. Vzemimo, da stane našo državo en vojak letno 10.000 dinarjev in da pri tem hodijo naši vojniki bosi in razčepani, potem je jasno, da bi stal en vojak še več na leto, če bi mu hoteli dati vse tisto, kar mu je potrebno. Če bi se zmanjšal stalni kader za 25.000 vojakov, bi ne prihranili samo 250 milijonov, ampak približno pol milijarde dinarjev.

(Dalje prihodnjik.)

Politične vesti.

× Razdelitev na oblasti. Parlament je odložil seje do polovice januarja. Po ustavi pa poteče koncem januarja rok, v katerem bi moral parlament pretresati in sprejeti zakonski predlog o razdelitvi na oblasti. Znano je, da se tozadevno ni izvolil niti poseben parlamentarni odbor, ki naj vladin predlog vzame v stvarni pretres. Parlamentu ostajajo sedaj samo še dva meseca, da sprejme zakon s skrajšanim postopkom t. j. z enostavnim glasovanjem. Ako bi se tudi poslednje izvršilo, tedaj mora vlada razdeliti državo in pokrajinske uprave s kraljevsko naredbo tekom enega meseca. S takimi omejenimi časovnimi roki je radikalno-demokratska koalicija povzročila, da se najtežja vprašanja, ki lahko razburkajo javnost cele države in prevrnejo celokupno upravo v neresljivo zmedo, rešujejo preko kolen. Z vladnim predlogom ni nihče v državi zadovoljen. V Sloveniji so se zoperstavili tudi starini demokratske stranke in izrekli odločni veto proti delitvi slovenske pokrajinske uprave. Proti delitvi se postavljajo Slovenci iz tehničnih, gospodarskih, finančnih in nacionalno-kulturnih pomislekov. Za politično zrelost demokratskih državljanov pa je značilno, da so upeli v upravno tehnično in nacionalnopolitično nadusodnejše odstavke Vidovdanske ustave časovna določila, ki jih ni narekovala previdnost nego razpoloženje, nasilnim potom uveljaviti svoje ozkosrčne na-

zore o narodnem in gospodarskem edinstvu.

× Beograjske Novosti poročajo, da je angorska vlada poslala v Beograd v posebni misiji svojega zastopnika, ki bo zahteval, kakor sodijo, na podlagi gotovega političnega sporazuma priznanje angorske vlade.

× Crnogorski knez v italijanski diplomatski službi? Te dni je prispel na Dunaj črnogorski knez Peter Petrović Njegoš, najmlajši sin kralja Nikole. Kake se domneva, se knez nudi na Dunaju v posebni italijanski vladni misiji.

× Madžarska prostovoljna armada. Da bi se omogočila po trianonski mirovni pogodbi določena armada potom prostovoljne armade, je obrambno ministristvo naročilo županstvom, da pozove možko prebivalstvo k vstopu v armado.

× Napoved »Združenih držav Indije«. Pri otvoritvi letošnjega zborovanja indijske lige muslimanov je predsednik naznanil proglastitev republike Združenih držav Indije za prvi januar 1922 in se je zavzemal za nadaljevanje sedanega gibanja za osvoboditev vseh Indijcev od tuje nadoblasti.

× Nemiri v Indiji. Po vesti iz Rohtaka v indijski provinci Punjab je tamkaj vsled aretacije domačinov prišlo do nemirov. Stiri osebe so bile usmrčene, več pa ranjenih. Za vzpostavitev reda so bile poklicane čete.

Časopisni glasovi.

Pod to rubriko bomo priobčevali kratke izvlečke člankov, ki jih objavljajo naši dnevniki. Poleg tega bomo na isti način upoznivali naše čitatelje z tehničnimi in značilnimi članki zagrebških, beograjskih in inozemskih listov, tako da bo »Jugoslavija« seznanjala svoje čitatelje tudi s pisanjem in tendencami tujih listov.

»Slovenec« razpravlja o našem razmerju do Italije in o bodočem razvoju tega razmerja. Italijanska industrija je brez sorovnin in premoga, njeni produkti slabi. Narod sestoji do 50% iz analifetov in živi v najbednejših socialnih, stanovanjskih in zdravstvenih razmerah, ki so nastale kot posledica nezdravega industrijskega in finančnega položaja. Protislojstvo med politiko umetne kapitalistične ekspanzije in italijansko revščino bo privedla Italijo do poloma. Mi imamo proti Italiji dvojno orodje: politično izolacijo Italije v Srednji Evropi s pomočjo Češkoslovaške, Avstrije, Poljske, Bolgarije in pozneje morda tudi Madžarske in pa gospodarski boj kot napram Italiji. Naša lesna trgovina, pri kateri Italija s posredovanjem zasluži ogromne vsote, naj se ustvari direktna zveza z konzumenti v angleških kolonijah. H koncu se

članek ozre na notranje-politični položaj v Italiji, kjer se bo kmalu zrušil fašizem in kjer se pojavljajo glasovi po avtonomiji in sanaciji upravne službe. V tem vprašanju bodo morda tudi naši goriški bratje igrali veliko vlogo.

»Jutro«. V včerajšnjem uvodniku se »Jutro« zavzema za varčevanje in delo tako pri državi kot posameznih državljanov. Zahteva črtanje postavk v budžetu notranjega ministristva, poenostavljenju pokrajinskih uprav ter redukcijo in skrajšanje službeni čas v vojski. K koncu svetuje večji dotok mladil sil k pridobitvenim poklicom: kmetilstvu, obrti in industriji ter opozarja na veliko škodo, ki jo donša narodu lahkomišelnost trošenje pri vinu in veselicah.

V »Slov. Narod« polemizira g. Šeško Batinić na uvodnem mestu z klerikalnim časopisem o psovki »bizantizem«, ki je v omenjenem časopisu padla na račun pisanja demokratskega časopisa ob priliki zadnjega bivanja našega kralja med nam. Članek oponaša klerikalcem njihov bizantizem za časa Habsburgovcev in pravi, da nočejo njegovih posledic odpraviti niti sedaj, dast bi to s svojim verskim vplivom lahko storili. Slovenski demokratje dajajo svojemu narodnemu kralju z možkim po-

nosom svobodnega državljana vna, kar mu je pridodelila večna zgodovinska pravičnost.

»Novi čas« objavlja svojčas konfiscirani sedaj po razsodbi višjega deželnega sodišča v Ljubljani dovoljeni članek, v katerem glavn način sedanje državne zaščite dece, češ, da se z zapori mladina ne poboljšuje, temveč, da druženje z zločinci po zaporih nanjo le slabo vpliva. Za mladinsko skrbstvo zahteva predvsem lubezen, potem šele paragrafe. — V uvodniku polemizira s »Slov. Narodom« v strankarskih zadevah.

»Napredek« zahteva v svojem uvodniku kontrolo javnosti nad državno upravo in kontrolo pristašev soc. dem. stranke nad vodstvom iste stranke.

Denarni zavodi.

Stanje naših denarnih zavodov nudi verno sliko gospodarskega stanja v državi in v posameznih pokrajinah. Denarne zavode je ustanovil naš mali človek, ki se je gospodarsko organiziral v združenju. Težnja po gospodarski osamosvojitvi je združila mali kapital v odporu proti izkoriščevalcem velikega kapitala. Nastale so posojilnice in hranilnice z malimi deležnimi kapitalijami. Razmah industrije in trgovine je pa ustanovil tudi velike denarne zavode, ki predstavljajo veliko narodno gospodarsko silo.

V naši državi imamo 438 delniških denarnih zavodov in 730 kmetijskih združenj, med temi 330 hrvatskih seljaških združenj in 29 hranilnic in posojilnic v Sloveniji.

Po kapitalu imamo od delniških zavodov 3 po 200 mil., 3 po 100 mil., 2 po 50—99 mil., 23 po 40—49 mil., 3 po 30—39 mil., 19 po 20—29 mil., 23 po 10—19 mil., 15 po 5—9 mil., 167 po 1—4.9 mil., 50 po 250—499 tisoč in 130 pod 250 tisoč kron delniške glavice.

Največ denarnih zavodov odpade na Hrvatsko. Od skupnega števila 438 denarnih zavodov odpade na Hrvatsko 198. Tudi vsi trije denarni zavodi, ki imajo najvišjo glavnico 200 milijonov pripadajo Hrvatski s sedežem v Zagrebu.

Na drugem mestu se nahaja Vojvodina, ki ima 105 denarnih zavodov. V Vojvodini so v pretežni večini male posojilnice.

Bosna in Hercegovina ima 53 denarnih zavodov. V Sarajevu je med 12 denarnimi zavodi 6 zavodov z glavnic 20 milijonov kron.

Srbija ima 47 denarnih zavodov, od katerih jih odpade 19 na Beograd. Eden zavod ima preko 100 milijonov kron delniške glavice.

Dalmacija ima 8 denarnih zavodov. Dva denarna zavoda imata glavnic s 15 milijoni.

Slovenija ima samo 7 delniških denarnih zavodov. Zato je pa razvito tembolj zadružništvo. 29 hranilnic in posojilnic ima 480 milijonov deležne glavice, izmed teh 3 po 20 milijonov, 2 po 5 in 10 milijonov in 1 po 1 milijon kron.

Črna gora ima samo dva denarna zavoda, vsak po 4 milijone delniške glavice.

Poleg domačih denarnih zavodov imajo v naši državi svoje podružnice: Francosko-srbska banka z glavnic 20 milijonov frankov, Francoska hipotekarna banka s 10 milijoni frankov, Angleška trgovska banka s 10 milijoni funtov, Britanska-madžarska banka, Praška kreditna banka, Češka industrijska banka, Wiener Bankverein in Merkur.

Posetnica.

(Nadaljevanje.)

Globoko zamišljen sem se vrnil domov. Kosilo je že čakalo. To se ve, da povem doživljaj s posetnico svojemu prijatelju pa Dyšnikovu, ki obedi je najrečkrat z nama dvema. Ko pa sežem v žep, da bi izlekel karto in jo pokazal, vidim, da je izginila!

Pripovedovalec je uprl oči v detektiva, ki je molče gledal predse.

»Nekaj v tej istoriji se ne ujema, Mr. Jenkins,« je nadaljeval konzul s tihim glasom. »Kdo na svetu vlomi v tujo hišo, da bi si zaigral na gramofon? In da bi ukradel posetnico? Komu naj bi prišlo na um, da mi pošilja posetnice moža, ki je zdavnjak mrtev, in mi jih vtiha v prsni žep? ... In kateri živi duši bi moglo biti kaj do tega, da mi jih krađe nazaj ... iz žepa? ... Ne, Mr. Jenkins, to ni borzijska šala. Vse te stvari imajo globlji pomen ... Cutim in slutim, da mi preti osebna nevarnost ... Zato sem vam brzojavil.«

»Nu,« je izpregovoril detektiv, »dasi ni na karti nikakega sporočila, vas moram prositi, da mi jo posodite za nekaj časa. Imate li več teh posetnic pri sebi?« — »Stiri še imam,« — »Dajte mi jih,« Konzul je obotljivo odprl svojo listnico ter izročil detektivu štiri kvadratne kartone, ki jih je površno pogledal proti luči, nato pa jih je spravil v žep. »Vaše stanovanje, gospod Olsen, je na Rothenbaumski cesti, kaj ne?«

»Da, št. 345.«

»Drevi pridem k vam. Dotlej pa imam še razne male opravke. Ali ima vaša vila zadnja vrata?«

»Da.«

»Tem bolje. Morda mi izvolite dati ključ?«

»Evo ga.«

»Ne hodite drevi v svojo pisalno sobo in ne povejte nikomur, da me pričakujete. Najbrže vam telefoniram tik pred svojim prihodom, zato da me lahko počakate pri zadnjih vratih.«

»Čakal vas bom, Mr. Jenkins.«

Po tem dogovoru sta se gospoda razšla in Olsen je že krenil proti avtomobilskemu postajališču na bližnjem cestnem vogalu, ko je začul, da ga nekdo kliče po imenu. Ozrl se je; Mr. Jenkins je stal za njim. »Se ne kaj, gospod Olsen,« je rekel detektiv. »Ali vas je morda včeraj opoldne kdo opozoril, da je vaša ovratnica v neredu?«

Konzul je začuden pogledal Američana; nekaj hipov se je domisljal, nato pa je zdajci prebledel in vzdignil oči. »Zares,« je dejal z drhtečim glasom. »Nekdo me je opozoril, da se je premeknila.«

»Kdo pa?« je mirno vprašal Jenkins.

»Gospod Dyšnikov.«

Tisti hip je detektiv jedva opazno pokimal z glavo nazaj in velet tiho: »Ozrite se kar moči oprežno. Nekdo najn zasleduje. Zdaj stoji baš tamle pri avtomobilu. Ga li poznate?«

Konzul se je počasi okrenil, obletel zaznamovanega mu tučja z očmi ter vzkliznil z osuplim, očitno vznemir-

jenim glasom: »Da, poznam ga. To je tisti Rus, ki sem ga nekajkrat srečal na borzi.« Ze je hotel stopiti k tučju, ko ga je Jenkins prijel za komolec, ne da bi se sam genil z mesta. »Ostanite pri miru!«

Istočasno pa je stopil tuječ v avtomobil, ki je zdrevil z vso brzino proti Lombardnemu mostu ...

Sivo decembersko popoldne je bilo utonilo v teman in vlažen zimski večer. Z okraj Lake so se vlekle preteče mrege svinčeno preko mestnih hiš ter zavijale vse ceste v neprodno temo. Svetilke po ulicah so se užigale in rdečasto trepetale v megli, kakor bi gorele v bogve kakšni daljavi. Vsi glasovi običajnega življenja so se utapljali v tem kalnem valovanju, ki je dušilo s svojo morečo otožnostjo sleherni topli utrip. Mrkost in tesnoba sta silili skozi stene hiš in ledeno tiščali prebivalcem na srca in mozgane.

Konzul Olsen je stal pri oknu in molče strmel v megleni mrak. Zdelo se mu je, da ga ves svet zapuša. O Jenkinsu ni bilo duha ne sluha. Pravkar je bila zadonela po hiši enajsta ura. Brez glasu je ležala meglena cesta ob znožju vile. Iz daljnega pristanišča je prinašal veter zateglo tuljenje sirene. Njen mučni glas je tesnobno rušil tišino; rezko se je razlegal tja do mestnih vrat, in še delj, tja na polja, na travnike in na barja, dokler ga ni pogoltnila noč.

Z vzdihom se je konzul odvrnil od okna in krenil v vojo spalnico. Se enkrat je pogledal skozi temne zaves

na vrt; potem je utrlil luč in legel v posteljo.

Dolgo se je valjal brez spanja semtertja. Obraz Rusa ga je plašil vedno iznova. Nazadnje ga je objela rahla dremotica. Enkrat se mu je zazdelo, da sliži na vrtu prihuljene korake. Prebudil se je, kakor bi trenil; skočil je iz postelje in planil k oknu; ničesar ni bilo videti. Ves razburjen je legel nazaj, češ, gotovo so ga ukanili razdraženi živci. In spet se je pogreznil v nemirno panje.

Nekako sredi noči je zbudil konzula Olsena človeški glas, ki je klical njegovo ime. Vzhaval se je na postelji. V sobi je bilo tema kakor v rogu. Prislutnil je. Vse tiho. A tedaj je spet začul svoje ime. Drhte je sedel pokoncu in previdno utipal samokres, ki je ležal pokraj njega v nočni omari. Medtem je razločno slišal govorjenje — v ruskem jeziku.

Tisti hip je zadonelo z mostovža: ura je bila tri.

Konzul je z drhtečo roko pograbil samokres ter obrnil varnostni zaklopec. Nato je kradoma vstal, splazil se k vratom in pogledal skozi ključavnik. Pisalna soba je bila temna. Vzdignivši revolver v strelno višino, je sunkoma odprl rata in naglo obrnil pretikalo za električno luč.

Sredi sobe je stal človek, obrnjen s hrbtom proti njemu. »Kaj delate tu?« je kričnil konzul na glas in hotel baš pomeriti na tučja, ko se je ta obrnil, rekoč mu z vlnudnim nasmeškom: »Dober večer, gospod Olsen!«

Konzul je zastrmel možu v obraz; samokres mu je zaropotal na tla. Pred njim je stal Joe Jenkins.

»Dolgo ste me čakali, gospod Olsen, kaj ne?« je izpregovoril detektiv po kratkem premolku. »Nu, bogme, mnogo posla sem imel medtem! Takoj boste videli, kaj sem opravil ... Pojasniti vam moram toinono. Ali se hočete prej obledeti.«

»Počemu?« je odgovoril konzul, »saj sem v pidžami, kakor vidite.« — »Pred vsem,« je povzel Mr. Jenkins, »vas moram pokarati, gospod Olsen. Dognal sem, da mi niste povedali vsega, kar veste. Tako ste mi n. pr. zamolčali, da ste rodod Rus in da je vaše pravo ime Fjodor Maljutin.«

Konzul je stopil korak proti detektivu in iztegnil roko, kakor bi ga hotel zgrabiti. A roka mu je brž omahnila; z izrazom brezmejnne osuplosti je izbuljil oči v Američana. »Se več vam lahko povem, gospod Olsen,« je nadaljeval detektiv. »Pred nekako dvajsetimi leti so vas odgnali kot političnega kaznjence v Sibirijo. V sibirskih zlatokopih na Jeniseju in Tunguski ste delali več let. Nekega dne je našel eden vaših sotrpinov gručo zlata, katero se mu je posrečilo skriti. Ta zaklad je imel omgočiti vsemu delu rešitev. Pri prvi ugodni priliki so nameravali pobegniti in gledati, da bi došli v Ameriko ali na Kitajsko.

(Dalje prihodnjik.)

Naročajte »Jugoslavijo«!

Težave Mariborčanov in Prekmurcev.

Nashe težave razmere v Ljutomerškem in prekmurškem kraju so znane. V naši javnosti in našem časopisu pa ne najdemo onega zanimanja, katerega ta važna stvar zahteva.

In zakaj propadajo čim bolj naši lepi in bogati kraji? Ker se čez leto in dan nimamo železniškega prometa. Da se je proga Gornja Radgona—Ljutomer zaradi pomanjkanja premoga morala ustaviti, se je poročalo v naših časopisih kar s par besedami, tako mimogrede, ne oziraje se, kaj to pomeni, da se čez cel krajina v široki do 100 kilometrov oddaljena od ostalega sveta in od drugih krajev naše države. In ta pozabljeni svet je eden od naših najlepših in najplodnejših krajev.

Iz Maribora dobavljamo z vozom razne predmete, ako vreme to dovoli. Druge voluminozne predmete, kakor premog, drva, krmo, gnojilo, cement,

apno itd. s tem sredstvom dovažati ni mogoče. Na tak način se podražuje nepotrebno vsaka stvar.

Vsak človek s treznimi možgani se vpraša: Ali je treba, da se ljudstvo tako muči in pusti gospodarsko propadati? Nobena industrija se ne more gibati, nobena trgovina širiti. Kmetijstvo propada in delavci so brez posla. In naša vlada gleda apatično to propadanje in ne ukrepe ničesar, da bi se uredil tranzitni, železniški promet čez Avstrijo, Maribor in Ljutomer.

Neverjetno, da je treba toliko časa za ureditev take važne stvari in tudi ni verjetno, da naša država nima sredstev to vprašanje z Avstrijo, dobrih in gradim potom sedeti. In zakaj funkcionirajo vse druge železnice z Avstrijo in samo pri nas ne? Prosimo vlado, da nam na to vprašanje odgovori. Vse vloge in deputacije so bila doslej popolnoma brezuspešne. Tudi potrpežljivost ljudstva ima svoje meje.

Dnevne vesti.

— **Diploma ruskih dijakov pokrajinskega namestnika.** Danes dopoldne se je zglasila pri pokrajinskem namestniku g. ministru Ivanu Hribarju deputacija Zveze ruskih dijakov na ljubljanskem vseučilišču pod vodstvom vseučiliškega profesorja g. Bilimoviča ter mu poklonila diplomu častnega članstva v znak priznanja za njegove zasluge in naklonjenost ruskemu dištvu in ruskim beguncem.

— **Napreje se je večer zalezel** v naš list brez vsake potrebe. Zato ne odgovorjamo.

— **Prazne obljube.** Iz krogov železničarjev se nam poroča, da je bila vest o dvojni plači za novo leto prazna obljuba, ker železničarji niso, da niso dobili izplačila za 13. mesec, temveč je finančni minister deputaciji železničarjev odvil vsako zabljanje. Ker se je vest o dvojni plači neko uradno razglasila, lahko imenujemo tako postopanje za brezvestnost, ki mnogi številni nezadovoljnih in ruvarjev. Nekateri brezvestni trgovci so na račun obljubljene približila zvišali cene, ali pa vsaj zadolžene železničarske rodbine trdno trljali za kredit.

— **Bi bilo potrebno tudi v Ljubljani** Političsko ravnanje v Gradcu je izdalo ostre odredbe, s katerimi se omejuje javne veselice in predpusti plesi, da se obvaruje ljudstvo zapravljanja.

— **Pojasnijo.** Z ozirom na notico v Vašem listu z dne 13. t. m. pod naslovom »Z invalidskega doma v Sangradu pri Kranju, kjer napada dopisnik Martin Pačič, vojni slepec, delovanje »Podpornega društva slepih« z neumnostim in neopravičenim očitanjem, poslanjujemo odbor imenovanega društva sledeče: Dopisnik je znan med slepih, kakor tudi pri družini in aradih splošno kot nadležni vsiljivec. Tudi se vede jako oblatino in arogantno in grozi z maščevanjem ob vsaki priliki. Z ozirom na omenjeno je sklenil odbor našega društva, da ne bo v bodoče na morebitne njegove napade odgovorjal! Ker se je hvallil, da je dobil iz Amerike 28.000 kron, je odbor mnenja, da so tu drugi, ki so potrebnejši podpore. Društvo ni zamoglo podpirati dosedaj svoje redne člane, ker za to nima društva na razpolago zadosti denarnih sredstev. Potrudi se, da smo v zvezi vsem težkočam razdelili vsem rednim članom, razen odbornikom, po 350 kron kot prvo novoletno podpora. Preostanek pa smo glasom društvenih pravil naložili kot temeljno glavino za zgradbo: »Dom dorašlih slepih, kjer bodo imeli isti brezplačno stanovanje, obrtniki svoje delavnice in trgovci za prodajo njih izdelkov. Tako hočemo preskrbeti bodočnost slepih v Sloveniji in ljudno prosino v p. n. javnosti, da obilo podpira naše stremiljenje in težko nalogo. Za odbor »Podpornega društva slepih« v Ljubljani, Wolfova ulica 12, t. č. predsednik: G. F. Juršek.

— **Poslno ravnateljstvo za Vojvodino** se je z novim letom preselilo iz Velikega Bečkereka v Novi Sad.

— **Smrt ruskega romanopisca.** V Pulavi je umrl slaven ruski romanopisec Korolenko, star 68 let. Svoječasno je bil več let zaprt v Sibiriji, kjer je napisal znane »Sibirskie povesti«.

— **Omejni promet z Avstrijo.** Nova trgovinska pogodba v Avstriji, ki se kmalu predloži narodni skupščini v odobrenje, je določeno za omejni omejni (10 do 12 km široka cona na obeli straneh carinske meje) sledeče: Mednarodni promet za omejne prebivalce, t. j. za osebe, ki stalno bivajo v omejnih conah, je dovoljen na podlagi pavadnih legitimacij, ki jih bodo izdajale krajevne politične oblasti. V tem ozemlju je prosto carine: meso, mlinski izdelki do 2 kg, kruh do 5 kg, navadna in umetna gnojila, drva, premog, kamenje, pesek, opeka in zdravila. Nadalje je dovoljen izvoz in vvoz žita v mlino in poljedelskega orodja v popravilo iz ene cone v drugo. — Za dvoje posestnike t. j. za take, ki imajo posestve v obeh conah, veljajo še posebne olajšave.

— **Skratlatca in črne kože v Beogradu.** Po podatkih, katere ima fizikat mestne uprave v Beogradu, je razvidno, da je tam več oseb obbolelo na skratlatci in številno bolnih zlasti zadnji čas zelo narašča. Dočim je bilo sredi decembra bolnih 40 oseb, je sedaj naraslo število na 116. Med temi jih je 92 v mestu, 24 pa v bolnicah. Poleg tega javlja fizikat, da se je v poslednjem tednu javilo v Beogradu 28 slučajev črnih kož. Sodi se, da se je epidemija pojavila v umobolnici, nato se je prenesla v mesto in se tam zelo hitro razširila.

— **Roparski umor.** Na Biški gori ob italijanski meji (občina Lož) so našli ruski grančarji ubijega in popolnoma nagega neznanega moškega.

— **Poskusen samomor.** V Zgornji Lipnici pri Radovljici si je 50letni posestnik Matija Erman z britivjo prečezal vrat in žile na rokah. Smrtno ranjenega so prepeljali v ljubljansko bolnico.

— **Nekaj za lovece.** Zastopniki lova v občini Črmošnjice nad Topolcami na Doljenjskem so imeli 28. decembra 1921 velik lov. Udeležili so se ga tudi lovski kosti iz Novega mesta in Belokranjine. Da so prišli potem s konjem po srne in srnjake in nato 12 komadov, je skoro neverjetno, toda resnično. Ker meji občina Črmošnjice na Ankerpergovo gozdovje, se nahajajo v goz-

du blizu Črmošnjic divji prašiči kar v tolikih. Tudi volkovi in medvedji so že prišli pogledat črmošniško dolino.

— **Obšla se je v Zagrebu** 22-letna slazkinja Ana Seiler, doma iz Sevnice.

Ljubljana.

— **Danes zvečer točno ob 8. uri** se vrši v dvorani Filharmonične družbe prvi slovenski koncert, odkar je preselila ta dvorana v slovenske roke. Pri tej priliki naj nam bo dovoljeno opozoriti na sledeči dve reminiscenci, ki sta v ozki zvezi s to dvorano. Ravnokar bo minilo 30 let, odkar je nastopil v tej dvorani Matej Hubad s pevskim zborom Glasbene Matice in izvajal povsem slovenski oziroma slovanjski program. Kmalu nato pa so se Slovenec zaprla vrata te dvorane, kajti premoč v bivšem društvu so dobili nacionalni nemški prenapetosti, kolih glavna zadaca je bila zidati nemški most do Adrije. Od takrat se je šopirila v tej dvorani samo nemška muza. Pred 20. leti je prvi koncertiral v Ljubljani slavni vijolični virtuoz Kubelik. Koncert mu je aranžirala knjigarna Oto Fischer in dala napraviti v Ljubljani samo nemške plakate. Kubelik pa je, videvisi samo nemške plakate, za njegov koncert zahteval od Fischerja, da mora izdati tudi slovenske. Ta se je udal pritisku Kubelika, zato pa so ljubljanski Nemci izostali od koncerta v njihovem posloju. Kubelik je nastopil pred samo slovanjskim občinstvom in kot eno prvih koncertnih točk zaigral je večno lepo »Kje domov moj«. In zopet so se zaprla vrata te lepe dvorane za nas Slovence. Odrpi nam jih je šele prekrat oziroma, ko je društvo prišlo pod upravo sodnega svetnika Lajovca in po njegovi zaizugi pozneje popolnoma v naše roke. Zato počastimo z obilnim posetom nočnejši koncert, ki se vrši točno ob 8. uri zvečer v tej lepi in jako akustični dvorani.

— **Kolo jugos. sester** sporoča, da je redna seja preložena na četrtek 12. jan. Opozorja pa svoje članice in odbornice, da se sigurno udeležijo božičnice 5. t. m. ob 4. uri pop. Sodelujejo pri razdelitvi daril vse odbornice in prosim, da pridejo ob 3. uri v dvorano.

— **Razpisuje se mesto začasnega lekarniškega asistenta** pri splošni bolnici v Ljubljani. Interesente se opozarja na razpis v Uradnem listu.

— **Odbor »Narodne Citalnice«** v Sp. Šiški vabi vse člane na ponovno sklicani redni občni zbor, ki se vrši sedaj ob vsaki udeležbi dne 8. jan. t. l. ob 14. uri v »Citalnici«, Celovška cesta. — Odbor.

— **Danes zvečer točno ob 8. uri** vrši se v dvorani Filharmonične družbe pod pokroviteljstvom Glasbene Matice koncert Jana Slaisa (gosl.). Ruže Deylove (klavir) in Marije Rötli-Nostle (sopran).

— **Izgovila se je** 2. januarja ob 6. do pol 7. ure zvečer na poti od kavarnе Union do juž. kolodvora (Miklošičeva cesta, mimo jetnišnice, Pražakova in Kolodvorska ulica) fina Skunks boja, temnorjavne barve. Pošten najditelj naj jo odda proti dobri nagradi — ker je dragocen spomin — policijskem ravnateljstvu.

Maribor.

— **Proslava »Badnjaka«.** Dne 6. t. m. praznujemo naši bratje pravoslavne vere svoj Badnjak. V zvezi s tem se vrši izpred bivše vojne realke povorka po mestu na konjih ter vozovih. Po končanem obhodu bo v vojašnici 45. pešpolka »zakusek«.

— **Občni zbor ljudske univerze** se vrši dne 18. t. m. Z ozirom na važnost te institucije, ki ima nalogo, da prenese prosveto in izobrazbo med plasti naroda, naj bi nihče ne pomišljal, ampak čim prej pristopil kot član.

— **Občni zbor društva upokojencev južne železnice** se vrši dne 8. t. m. ob pol 10. uri dopoldne v Gamberjevi dvorani.

— **Novi veliki projekti za preizvajanje elektrike.** Kakor se čuje, se snujejo v bližini Maribora podjetja, ki bodo izrabljala vodno silo Drave za proizvajanje elektrike v velikem stilu. Za eno tako podjetje je določen tok Drave pri Kamnici, za drugo pa pri Pobrežju. Pri Kamnici je nameravalo napraviti že svojčas mesto samo nekako Falo v manjšem obsegu. Zakaj je opustilo to misel in jo prepuščilo privatnim — najbrže nemškim — ljudem, ni znano. Za projekt pri Pobrežju je pa baje že dobil koncesijo znani nemški milijonar Franz. Kakor se opazja, pri Nemcih še ni koncil duh podjetnosti klub novim razmeram. Slovencev pa seveda tudi kljub tem razmeram ne pride kaj takega na misel. Zrajtajo se navadno šele takrat, ko je že prepozno. V nova večja podjetja pa se seli — kakor čujemo — pod lepim slovenskim imenom židovski kapital in duh, ki si bode v tej prehodni dobi utrdil tla za poznejše izkoriščanje našega ljudstva. Ako ne bomo dovolj pazili v sedanjem času, bomo kmalu zopet postali uboge pare na lastni zemlji in v lastni državi, kakor smo bili nekdaj v tuji.

— **Gradnje novih hiš.** Tukajšnja tvrka Klifmann, ki zida po sistemu Lean majhne betonske hišice, je postavila že precej teh stavb, ki so že naseljene. Stranke se počutijo v teh hišicah prav zadovoljno. Nadalje stavbe, ki so bile zgrajene, se uporabljajo kot skladišča in dr. Lepo število hiš

po istem sistemu se bo zidalo še v novem letu, tako, da je pričakovati, da bo ta način gradnje hitro prejel omeli oziroma olajšal dosedanje stanovanjsko budo. Tudi razne banke se nameravajo tekom letošnjega leta dvigniti iz svojega mrtvila in bodo pričele z zidanjem lastnih poslopij.

— **Za učiteljico srbo-hrvaščine na ljudskih šolah v Studencih in v Krčevini** je imenovana bivša učiteljica v Pazinu ga. Opašić-Vrščak.

— **Griza na vidiku?** V mestu se opaža v zadnjem času ponovno slučajne obolevanja na prebavnih organih. Obolevanja so združena z grizavico, krči ter drisko. Ker ni izključeno, da je tem boleznim kriva okolnost, da se baje vsled pomanjkanja dobre pitne vode napolnjujejo rezervari mestneje vodovoda iz Drave, ki pa nima pitne vode, bi bilo potrebno, da se v tem pogledu pove javno odkrita beseda. Le v tem slučaju se bo prebivalstvo vedelo varovati ter bo vodo po potrebi pred zaviljanjem prekuhalo.

— **Silvestrov večer** je napolnil tokrat vse javne lokale, ker je bilo vreme prav ugodno. Večjo slovensko prireditev za ta večer je napravilo mlado žel. pevsko društvo »Drava« v Nar. domu, ki je po daljšem presledku bil zopet enkrat nabito poln in le moralo več to ljudi oditi, ker ni dobilo prostora, da si se uporabi vsi prostori za prireditev. To je dokaz, da je »Drava« vsled svoje agilnosti in lenega nastopa med slovenskim občinstvom zelo priljubljena in da si je pridobila tudi izven železniških krogov dosti prijateljev. Obenem pa se je pokazalo, da bi za tak večer lahko uspehi prav dober dve večji slovenski prireditvi. Nekaj točk obirnega snoreda je morala »Drava« zaradi prekratkega časa opustiti. Sicer jih na občinstvo ni pogrešalo, ker so bile ostale točke prav leno izvajane. Zelo je ugnal tačkar rokovnjačev. Velikemu moralnemu uspehu bode gotovo odgovarjal tudi gromot.

— **»Deutscher Hochschüler-Ball«** se vrši v četrtek v Götzovi dvorani. Za to prireditev ne vabijo nobeni lepaki in vendar smo prepričani, da bode dvorana polna to in inostranskih bratcev, ki so vsi ene misli in čustev, četudi različne krvi. Upamo, da si je uprava, ki je dovolila tako prireditev pod tem imenom, tudi preskrbela vse garancije, da bode ta »ball« res samo »ball«, ne pa obnemem torišče za naklepe in utrjevanje misli, ki niso na našem narodu, ne naši državi posebno prijazni.

— **Posebno narodno zaveden zdravnik** ni specializirani za tuberkulozo g. dr. Pečnik. Izdal je brošuro o jetiki v nemškem jeziku in rabil v njej za naša jugoslovanska mesta nemška imena. Kako bomo zahtevali od Nemcev, da naj rabilo naša imena, če jih mi sami nečemo. Kakor se vidi, še mnogi naši ljudje ne morejo sleči svoje stare avstrijske kože.

— **Lovski ples,** ki se vrši letos v Mariboru dne 5. januarja v prid Zelenemu križu, obeta postati sijajna prireditev. Na ta svoj tradicionalni in edini ples, ki ga priredi »Slovensko lovsko društvo«, da podpira stanovske interese, naj prilijči vsi, ki hočejo preživeti par lepih uric v prijetni in veseli družbi svojih lovskih pobratimov iz severa in juga. Za vso postrežbo, točnost in red je kar najboljšje poskrbljeno po naši mladi delavni mariborski podružnici.

— **Povrnili se je** dne 1. v Maribor zopet primarij dr. Matko.

— **Mestno kopališče** je zopet odprto v sredo, četrtek in soboto. Dočim je kadna kopel vse te dni vsakomur odprta, je dostopna parna kopel za moške samo v sredo in soboto, za ženske pa v četrtek.

— **Makarijada — končana?** Stanovanjska zadeva upokojnega kapetana Makarija je časno rešena v tem smislu, da ostane Makar v svojem dosedanjem stanovanju toliko časa, dokler višja instanca ne reši njegovega rekursa proti zaplembi.

Celje.

— **Celjsko godbeno društvo** bo tekom meseca januarja uvedlo obširno nabiralo akcijo. Ker je društvo za Celje velevažnega pomena, je upati, da bodo društvo vsi, vsak po svojih močeh radevolje z doneski podprli. — Godci, ki bi hoteli delovati v novostanovljenem društvu, se naj priljavijo v petek, na praznik, pri društvem kapelniku g. Adolfu Hubu ob 11. dop. v posloju Glasbene Matice na Slomškovem trgu, kjer bo imelo tudi godbeno društvo svoje prostore.

— **Planinski ples.** Celjski odsek SPD priredi v soboto 14. januarja v gornjih prostorih Narodnega doma običajni planinski ples.

— **Celjsko pevsko društvo** je pričelo z rednimi pevskimi vajami, katere se vršijo vsako sredo in petek ob 20. uri. Društvo namerava koncem tega meseca prirediti velik koncert.

— **Razpisano je** pri knjigovodstvu mestnega magistrata v Celju prov. mesto uradnika. Prošnje je vložiti do 15. januarja pri mestnem županstvu.

— **Poročili se je** 2. t. m. v Celju g. Julko Kovačič, trgovec in župan v Vojniku z gđ. Marico Cvarovo iz Celja.

Ptuj.

— **Ljubzenska tragedija.** V Strnišču med krimskimi kozaki Wrangleove armade se je nahajal tudi 23 letni Benjamin Svečnikov s svojo ženo. — Zdravnik iz Ptuja dr. Scheichenbauer se je zaljubil v njo in ona tudi ni odklanjala te njegove ljubezni. — Večkrat sta sestajala. — Mož, ki je to zvedel, je večkrat opozoril dr. Scheichenbauera, naj opusti to razmerje. — Toda vse skupaj ni nič pomagalo. — Dne 31. t. m. je Svečnikov srečal dr. Scheichenbauera, ko je bil ravno na poti k njegovi ženi. To ga je tako razburilo, da je pobral tam na tleh ležajočo svojo pištolo in jo enkrat udaril po glavi. — Dr. Scheichenbauer je kmalu nato umrl. Svečnikov trdi, da vsled razburjenosti ne ve, kaj je storil. — Dr. Scheichenbauer je bil poročen z neko Dunačkanjo, hčerko premožnega tovarnarja. Bil je oče 1 otroka. — V zadnjem času je prišlo med njima večkrat do prepira. — Dan pred dogodkom je njegova žena vsled enakega incidenta odšla k svojemu očetu. — Svečnikov se nahaja v zaporu okr. sodišča.

— **Pri nabavilni zadrugi javnih namenešencev** so se ugotovile večje poverebe izvršene od poslovođe Jeriča, sluge in blaginčarke. — Natančna škoda ni še ugotovljena, ker ni še končana revizija. — Poslovođa so zaprli.

— **Pekovski mojstri** so sklenili, da bodo po novem letu pekli žemlje le po 2 K, ki pa bodo zato še enkrat težje kot dosedaj.

Naročajte »Jugoslavijo«.

Sokolstvo.

— **Sokolsko društvo Rogaska Slatina.** Redni občni zbor sokolskega društva v Rogaski Slatini se vrši dne 7. januarja 1922 ob pol osmi uri zvečer v društvenih prostorih hotela »Solnce«.

Sport in turistika.

— **S. K. Hermes** ima svoj redni občni zbor v soboto, dne 14. januarja 1922 ob 7. uri zvečer pri Moharju v Spodnji Šiški. — Tajnik.

Gledališče in glasba.

— **Viharjeva sedemdesetletnica.** F. S. Vilhar-Kalski, eden od najzaslužnejših jugoslovanskih skladateljev, navršuje 5. januarja 1922 sedemdeseto leto svojega življenja. Poleg množičnih glasbenih del je skladal do sedaj štiri opere in dve opereti, a mnoge njegove pesmi so postale popularne. On je za celokupni naš narod celo svoje življenje delal z enako ljubeznijo, z enako požrtvovalnostjo. Za proslavo njegovega jubileja delajo se priprave v prvih mestih naše države. V Zagrebu pripravljajo Društvo jugoslovanskih glasbenikov in uprava narodnega gledališča srbi februarja v gledališki slavnostni matineji, pri kateri bodo mimo gledališkega orkestra in zbora sodelovali nekateri prvinci zagrebške opere in dva pevška društva. Posebno silajno, dvojno proslavo pripravljajo ljubljansko gledališče. Pri nas se bo prvi večer izvajala ljubljarska opera »Lopudska siročica«, in drugi večer daje »Glasbena Matice« slavnostno akademijo od samih njegovih kompozicij. Mesto Osjek pripravljajo tudi slavnostno akademijo, pri kateri bodo sodelovala vsa tamošnja pevška društva. Kakor se je do sedaj zaznalo, proslavila bodo Vilharjevo sedemdesetletnico tudi še druga mesta naše domovine.

Književnost in umetnost.

— **Hermann Wendt** je v zadnji št. »Njive« pozdravil neki »Bužanec« na način, ki ga je Wendt vajen samo od najzagrizenjših rajhlovskih pangermanskih šovinistov. Da je Wendt pravzaprav samo plačan Stinnesov pangermanski agitator itd. To je Bužanec izvedel od nekega gosпода, ki se sklicuje pri tem na nekega hotelskega portirja v Sarajevu. Bužanec ne ve, da je Wendt bil naš že pred prevratom — torej izrazil antant — da je za svoje največje delo »Aus dem südslavischen Risorgimento« dobil komaj toliko honorarja v markah, kolikor ga »Jutro« plača za svojega urednika na teden v naših kronah, in pač ni bral njegovih spisov, v katerih se je Wendt vedno izražal odkrito in naravnost in ki jih je vedno tudi podpisal. Niti na um nam ne pride, da bi se nam zdelo potrebno, zagovarjati Wendla in njegove zasluge za nas, opozoriti pa hočemo samo na to, da nam taka žurnalistična, politična, temelječa na nepoznanju stvari, škodljivo v znanjem svetlo enako, pa naj so že obrnjeni proti Wendlu ali Gauvainu. Ljudje, ki ne poznajo stvari, bodo z isto ogorčenostjo, če jih bo pičila muha, psovali to, kar danes hvajajo, recimo: Gauvainu.

Primorje.

— **Mesto Gorica** šteje 31.000 stalnih prebivalcev.

— **Velika tatvina v Trstu.** V uradu okrajne bolniške blaginje so tatovi navrtali blaginjo ter odnesli čez 80.000 lir.

Koroško.

— **1 liter mleka v Celovcu** velja 165 K. Za 2 majhna volička je dobil neki kmet v Labudski dolini 700.000 K.

— **Nesreča.** V Obirskem grabnu je na žagi zadel kmet Andr. Travnika vlg. Kurnika neka deska s tako silo v vrat, da je obeljal mrtev.

— **V Globasnici** je novi nadučitelj Fleirs, velik sovražnik Slovencev, dal takoj po prihodu zbrisati s šole slovenski napis.

Pokrajina.

— **Kozlanski okraj.** Ena izmed najzavednejših občin v celom okraju je brezdomno občina Vereče, kateri na čelu stoji mož, ki s svojo izkušnostjo in vsestransko izobrazbo skrbi za splošni dobrobit svojih občanov. Da je bil prejšnji župan Jakob Bova hva sploštan, se ne more tajiti, toda, ker je bil preveč pod klerikalnim vplivom politične duhovščine, ni bil zmožen nepristranskega delovanja v občini. Sedajni župan g. Anton Bova je pa takoj po izvolitvi pometal klerikalni absolutizem ter se postavil strogo na socialno stališče ter vzel v zaščito malega človeka. Ljudje starega režima so ga začeli denuncirati, čeprav ni so vedeli nič bistvenega o njem. Osebnost sovrastvo je gnalo gotove elemente, da so mahajskali ter napačno informirali dopisnika »Jugoslavije«, da je priobčil v našem listu neosnovan napad na župana, češ, da ni hotel nekemu P. Amonu, ki je bil za časa vojne pri njem kot paznik ruskih ujetnikov — izplačati vojaških pristojbin in letumov, — češ, naj to ostane za Korelna. Dokazalo pa se je, da imenovani vojak sploh ni izvrševal svoje službe kot paznik, kakor je bila njegova dolžnost, temveč je bil doma na svojem posestvu zaposlen. Poudarjam, da popravilam to poročilo prostovoljno, nepristriljen, ker naš list načeloma ne obojenemu krivice delati. — Kako je naš župan vsem priljubljen, se je posebno pokazalo pri odhodu rekrutov. Vsi v najlepšem redu so se zbrali na postaji ter se veselo pevali, a trezni pod vodstvom župana odpeljali v Celje. Iz drugih občin so jih pa morali župani loviti kot kostrunne. Da, pri nas se je začel red! Zamenjane ceste in mostovi se pridno popravljajo, občestne napise table se preslikujejo: občina bo dobila novo vseslovensko lice. Župan prešljen s socialističnimi idejami skrbi predvsem za to, da ima ubožni proletarijat dovolj zasluška ter plačuje svoje delavce v celom okraju najboljši Res je, da ga kapitalisti ne marajo, toda teh pri nas ni veliko in tudi nimajo v občini nobenega vpliva in teh se nikdo več ne boji! Zavednemu županu pa kljemo: Naprej brez strahu po začetni poti. Zupanice, ki ga imate v ob-

čini, Vas bode spremljalo vedno, dokler boste delovali v procvit občine ter skrbeli za dobrobit zatiranega proletarijata — Selski.

— **Slovenjgradec. Čebelarstvo društvo, podružnica v Slovenjgradu** deli članom, koji so plačali članarino za leto 1922 krmini sladkor za en umetni panj 1 kg 20 dkg, za navadni panj 60 dkg po 28 kron. Sladkor se dobi pri blaginiku Franju Ferku v gostilni Eitelbergerja v Slovenjgradu do vsakega 6. januarja 1921.

— **Organizacija vojnih invalidov, vdov in sirot,** poverjenstvo v Slovenjgradu, je imela 18. dec. 1921 občni zbor. Predsednikom je izvoljen trgovec Albert Kopač, tajnikom sodni ofic. Franjo Črešlovnik, blaginjakom dimnikarski mojster Karol Hmelina, delegatom pis. ofic. Verhovnik. Društvena pisarna se nahaja v Narodnem domu v Slovenjgradu. — Uradne ure vsako prvo in tretjo nedeljo od 9. do 11. ure. Za vdove in sirote po padlih in pogrešanih je ustanovljen pododsek ter so tri odbornice izvoljene. Vsi vojni invalidi s pritožbami glede letošnjega nadpregleda, naj se z nadpreglednim dokazom v navedeni pisarni ali pri delegatu Verhovnik v Slovenjgradu javijo do 6. januarja 1922, nkar bode pritožba skupno predložena pristojni invalidski oblasti.

— **V Smartnem pri Slovenjgradu** je občinski odbor v zvezi s krajnim školskim svetom priredil dne 26. dec. 1921 tombolo z nabavo učnih školskih sredstev v prid ubožnim šolarjem. Tombola se je vršila v gostilni gosp. Mikoliča. Prestori so bili nabiti polni. — Dobitkov je bilo mnogo in velike vrednosti, na tudi prebitek za ubožne šolarje je gotovo obilen.

— **Slovenjgraška mesto** trpi že daleč časa vsled suhe pomanjkanje vode in električne luči. — Sedaj po hudi zimi je pričakovati splošnega pomanjkanja vode in električne luči. Je-li zgraditev vodovoda ter nabava motorja (za bencin ali olje) za mestno elektrarno neizpeljiva? Občinski odbor naj prouči zadevo čimprej, zlasti glede vodovoda, da v bodoče obvaruje mesto še hujšega gorja kot pred 20. leti. Občinskemu odboru v novem letu obilo sreče, zlasti glede vodovoda in elektrarne.

Proda se:

RISALNO ORODJE

— novo, kompletno, ugodna prilika za tehniko. Trgovina Kham — Miklošičeva cesta. 18

OMARA ZA JEDILNICO

— z mramorini in ogledaloma, mizo, postelj, perila, obleko in zimsko suknjo v zelo dobrem stanju na prodaj. Naslov pove uprave »Jugoslavije«. 16

NOVA CHROMATIČNA HARMONIKA

— z 80 glasovi in basom — se proda. Spodnja Šiška 1561. 11

RADI PRESELITVE PRODAJ PEKARIJO

— na zelo prometnem kraju, dve minuti od postaje oddaljeno, poleg farne cerkve, nova hiša, gospodarsko poslopje, vrt za zelenjavo, električna razsvetljava. Primerno tudi za vpokojenje. Karl Pičovič, Redica ob Paki (pri Celju). 14

PRODA SE:

— **HOTEL S KAVARNO,** prometni kraj: **GOSTILNA S PEKARIJO**

BETON-ZELEZOBETON
VODNE ZGRADBE
ELEKTRIČARJE
STAVBENO
PODJETJE

Jnž. Laurenčič & Co

IZRABA VODNIH SIL

ŽAGE-MLINI-TEZOVJ-MISE-VILE-INDUSTRIJA-STRUBE-MOSTOVI

PRORAČUNI-NACRTI IN ODISK INŽENIRSKA BREZPLAČNO.

AKVIZITERJA
 spretnega, poštenega in zanesljivega sprejme
 uprava „Jugoslavije“.

„Fruškogorac“
 tvornica šampanjera po fran. načinu
 i veletrgovina vina u bocama k. d.
 u Novome Sadu

Izveštava gg. hotelijere, restoratore, bareve i delikatesne radnje,
 da imade na stovarištu od dužeg vremena odležanog šampanjera,
 kao i razna stara fruškogorska vina u bocama.

Nalozi se izvršuju brzo i tačno.

Z „L' Oréal Henné“
Paris
 barva lase v vsch nuancach
 in izdeluje vsa lasna dela
 M. Podkrajšek, frizer za dame
 in gospode, Ljubljana, Sv. Petra
 cesta št. 32.

Tesarje Išče
IVAN PFEIFER, les. trg. CELJE
KUPIM
 vsako množino zdravega čresla,
 lepo tesanega lesa, največ od
 5/6 debel in do 6000 m³ okrog-
 lega lesa od 25 — 50 cm debel
 od 4, 5 in 6 m naprej dolgoti.
 Prosi se ponuditi franko vagon
 nakladalna postaja

VODNA MOČ!
 V nakup ali v najem se
 iščejo vodni mlini. Cenjene
 ponudbe prosim na upravo
 lista pod št. 1580 „mlini“.

Drva za kurjavo
in kostanjev les
 postavno na postajo za takojšnjo
 ali poznejšo dobavo kupi vsako
 množino Tovarna strojil, Hrvat-
 sko. — Naslov: Tovarna strojil,
 Ljubljana, pošto ležeče.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
 prodaja iz slovenskih premogovnikov
 velenjski, šentjanški in trboveljski
 premog

vseh kakovost v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov
 za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava
 Prima čehoslov. in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in črni premog.
 Naslovi: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. v Ljubljani, Nunska ulica št. 19.

Trsje
 za stropne in stene izdelujem s naj-
 modernjšimi stroji.
 Strešno lepenko
 lesni cement
 vse to dobavljajo najceneje.
 Tel. 513 Jos. R. PUM, Tel. 512
 Ljubljana, Gradeška ul. 22.

TRIBUNA
 tovarna dvokoles in otroških vozičkov
 Najcenejša dvokolesa in otroški vo-
 ziki raznih modelov. Sprejmejo se
 tudi dvokolesa in otroški vozički v
 polno pravo, emaliranje z ognjem
 in poniklanje.
 LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Zalčje kože
 kupuje tovarna klobu-
 kov „Šešir“, d. d. v
 Škofji Loki.

Knjiga s slikami
 za zabavo in pouk
 našim malim
MOJ ZVERINJAK
 Izvod 20 K
 v Zvezni knjigarni
 v Ljubljani, Marijin trg št. 8.

Premog na drobno in debelo
 v vrečah in cele vozove prodaja
IVANA TREO
 Ljubljana, Cesta na gorenjsko železnico št. 6.

JUGOSLOVANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Vabilo na podpisovanje delnic.

Minister za trgovino in industrijo je z odlokom z dne 4. maja 1921 št. 2337 dovolil podpisanim ustanovitev delniške družbe z imenom

Jugoslovanska kreditna banka v Ljubljani.

Ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani je z razpisom z dne 25. oktobra 1921 št. 7204/21 potrdilo predložena pravila.

Po §§ 3 in 4 potrjenih pravil znaša delniška glavica 4.000.000 — K in je razdeljena na 10.000 v gotovini polno vplačanih delnic po 400 — K. Delnice se glase na prinosca. Delniška glavica se sme s sklepom občnega zbora zvišati do 15.000.000 — K z izdajo nadaljnjih delnic. Osnovno glavico 4.000.000 K oddamo v javno subskripcijo i. s.

10.000 delnic po 400 — K nominale.

Ceno za podpisane delnice je pri subskripciji takoj v gotovini vplačati.

Delnice se stavljajo na subskripcijo po sledečih pogojih:

1. Člani Jugoslovanskega kreditnega zavoda r. z. z. o. z. v Ljubljani imajo predpravo, da vzamejo za vsak svoj delež pri zavodu po eno delnico Jugoslovanske kreditne banke po kurzu 400 K za komad in 40 K za stroške izdaje.
2. Preostale delnice se nudijo nečlanom v subskripcijo po kurzu 500 K za komad prištevisi po 40 K za stroške izdaje za vsako delnico. Kolikor znaša izkupilo za izdane delnice več kakor njihova nominalna vrednost, pripade po § 3 pravil po odbitku emisijskih stroškov rezervnemu zakladu banke.

Podpisovanje delnic se vrši v času od 20. decembra 1921 do 20. januarja 1922.

Prijave sprejemajo:

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani, Marijin trg št. 8 in njegovi podružnici v Murski Soboti in Doljni Lendavi;

Slovenska eskomptna banka v Ljubljani in njene podružnice v Novem mestu, Rakeku, in Slov. Gradcu.

Slovenska banka v Ljubljani in njene podružnice v Doljni Lendavi in v Novem Sadu.

Jadranska banka v Beogradu in njene podružnice v Ljubljani, Celju, Mariboru, Kranju, Zagrebu, Splitu, Sarajevu, Caftatu, Dubrovniku, Ercegovcu, Jelši, Korčuli, Kotoru, Metkoviću, Šibeniku, dalje na Dunaju, v Trstu, Opatiji in Zadru.

Vsak podpisovalec dobi od vplačilnega mesta potrdilo o številu subskribiranih delnic in o celokupnem vplačanem znesku.

Subskribentom se bo o dodelitvi delnic poročalo. Kdor sploh ne bi dobil delnic, ali manjše število nego jih je podpisal, prejme povi-
 njeno celo, odnosno delno vsoto svojega vplačila.

Po dodelitvi delnic se izroče subskribentom proti vrnitvi potrdil o subskribiranih delnicah začasna potrdila o številu vplačanih in dodeljenih delnic. — Delnice se izroče pozneje proti izročitvi začasnih potrdil o dodeljenih delnicah. Po §-u 11 pravil daje na občnem zboru vsakih 10 delnic po en glas.

Jugoslovanska kreditna banka ima namen pospeševati razvoj in povzdigo pridobitnosti, produkcije in kupčije obrtnega, trgovskega, uradniškega in kmetijskega stanu. Družba ima pravico vršiti vse vrste bančnih opravil in kupčij. Želeli je, da se obrtniki, trgovci uradniki in kmetje oklenejo novega zavoda ter se v obilnem številu odzovejo vabilu na podpisovanje delnic.

V Ljubljani, dne 15. decembra 1921.

Jugoslovanski kreditni zavod, r. z. z. o. z. v Ljubljani; Anton Pesek, hišni posestnik in lastnik tiskarne v Ljubljani; Branko Hlavaty, hišni posestnik in veletrgovec v Zagrebu; Dominik Cebin, upravnik in posestnik v Ljubljani; dr. Ferdo Cerne, odvetnik v Murski Soboti; Ivan Dobraj, hotelir in trgovec v Murski Soboti; Josip Benko, hotelir in veletržec v Murski Soboti; Franc Ceh, trgovec v Murski Soboti; Ljudovik Brunen, hišni posestnik in trgovec v Murski Soboti; Janko Korže, ravnatelj v Murski Soboti; dr. Janko Leskovec, odvetnik v Doljni Lendavi; Josip Toplak, hišni posestnik in veletrgovec v Doljni Lendavi; Adam Bohar, posestnik in mesar v Dolni Lendavi; Ivan Kokot, trgovec v Dolni Lendavi; Franc Kac, trgovec v Dolni Lendavi; Franc Bedič, trgovec v Dolni Lendavi.